

UDENRIGSMINISTERIET

Den 24. januar 2007

Udenrigsudvalgets spørgsmål
14 af 16. januar 2006 til skriftlig besvarelse
(Alm. del)

Spørgsmål 14 fra udenrigsudvalget til udviklingsministeren:

Ministeren bedes oversende en gennemgang af indholdet i den nye midlertidige forfatning i Nepal.

Svar:

I medfør af fredsftalen vedtog det daværende parlamentet den 15. januar 2007 en midlertidig forfatning, opløste sig selv og dannede et nyt midlertidigt parlament, hvor også maoisterne fik sæde. Den midlertidige forfatning blev enstemmigt godkendt – om end der var kraftige stemmer fra Nepals lavland "Terai", der fremhævede, at især spørgsmålet om inklusion af marginaliserede grupper ikke var adresseret tilfredsstillende.

Den midlertidige forfatning er blevet skabt under særlige omstændigheder med henblik på at sikre, at maoisterne inddrages i almindelig politik, og at der igennem enighed bliver skabt varig fred i landet. Præamblen giver klart tilkendte, at forfatningen bygger på demokrati baseret på flerpartisystem og fundamentale principper om menneskerettigheder. Forfatningen indeholder en tre-delning af magten mellem den udøvende, lovgivende og dømmende magt, med hovedvægt på den udøvende magt. I den midlertidige forfatning er premierministeren ligeledes statsoverhoved. Kongen har ingen funktion, og de nærmere omstændigheder vedr. overtagelse af den tidligere kong Birendras besiddelser er fastlagt.

I det følgende gennemgås hovedaspekterne af den midlertidige forfatning

Den midlertidige forfatning bygger på den tidligere forfatning fra 1990, men er udvidet og består af 25 afsnit med 167 paragraffer.

Part 1.

Definerer Nepal som stat, herunder territorium, sprog, flag og nationalsang.

Part 2.

Omhandler statsborgerskab. Der er fortsat usikkerhed om, hvorvidt der er fuld ligestilling mellem børn født af en nepalesisk mor gift med udlænding og en udenlandsk mor gift med nepalesisk far, idet den nærmere regulering vil finde sted efter almindelig lovgivning.

Part 3.

Omhandler grundlæggende demokratiske rettigheder. Pressefrihed, forsamlingsfrihed, frihed til at danne politiske partier, bevægelsesfrihed og frihed til at arbejde understreges og fastslås. Det fastslås endvidere, at dødsstraf ikke kan fastsættes ved nogen lov. Det fastslås endelig, at alle er lige og det forbydes at diskriminere på grund af etnicitet, kaste, race, køn eller religion.

Part 4.

Omhandler staten og dens ansvar. Det fremgår, at staten skal sikre, at der bliver afholdt valg til en forfatningsgivende forsamling i juni 2007, at den skal sikre politiske, økonomiske og sociale ændringer i Nepal, sikre decentralisering, landreformer, støtte og rehabilitering af ofre for borgerkrigen og etablere af en "Truth and Reconciliation Commission".

Part 5.

Omhandler den udøvende magt, der ligger hos "Ministerrådet" under ledelse af premierministeren. Der skal styres efter politisk enighed, dvs. mellem Syvpartialliancen og maoisterne. Premierministeren bliver valgt af parlamentet med 2/3-dels flertal. Der er ingen regler for afskedigelse af premierministeren, der kun kan forlade stillingen efter eget ønske, ved ikke længere at være medlem af parlamentet eller ved dødsfald. I tilfælde af død træder vice-premierministeren i stedet, indtil ny premierminister er valgt. Premierministeren udnævner en justitsminister, ambassadører, kommissærer for vigtige nationale uafhængige institutioner samt andre højtstående embedsmænd.

Part 6.

Omhandler parlamentet kaldet "Legislature-Parliament". De 330 medlemmer består af 209 fra de traditionelle politiske partier, 73 medlemmer fra maoisterne, 48 fra civilsamfundet – som dog blev udpeget af de politiske partier. Formanden for parlamentet skal vælges af parlamentet. Den tidligere formand, der har gjort et enestående arbejde, er blevet genvalgt. Parlamentet træffer beslutninger ved simpelt flertal blandt de tilstedeværende medlemmer

Part 7.

Omhandler den forfatningsgivende forsamling. Det fremgår, at denne skal bestå af 425 medlemmer fordelt på forskellige grupper. Valg sker gennem et "mixed electoral system". De præcise detaljer herfor er under udarbejdelse. Der er mulighed for at sikre deltagelse af kvinder, dalitter og andre grupper, der ofte er udelukket for indflydelse. Reglerne herfor synes dog vage. Den forfatningsgivende forsamling forventes at sidde i indtil 2 år. Valgelder til forsamlingen er 25 år. Beslutninger kræver 2/3 dels flertal.

Part 8. og 9.

Indeholder procedurer for forsamlingen, herunder finansielle.

Part 10.

Omhandler domstolene. Der er blevet tilføjet en forfatningsgivende ret "Constituent Assembly Court", hvis opgave er at afgøre af klager i forbindelse med valg. Der synes imidlertid usikkerhed om, hvordan dette vil udmønte sig i praksis, idet en separat lovgivning skal vedtages.

Part 11., 12., 13., 14., 15. og 16.

Omhandler oprettelse af en række nationale uafhængige institutioner vedr. magtmisbrug, revision, for ansættelse i staten, valg, menneskerettigheder og anklagemyndighed. Det bør fremhæves, at Menneskerettighedskommissionens uafhængighed nok burde styrkes.

Part 17.

Omhandler regional styreform og administration, men den nærmere gennemførelse kræver særskilt lovgivning.

Part 18.

Fastsætter bestemmelser for de politiske partier, herunder at indtægtskilder skal opgives, og at dalitter og kvinder skal sikres deltagelse.

Part 19.

Beskriver regler under en evt. undtagelsestilstand.

Part 20.

Omhandler hæren. Det fremgår klart, at hæren er undergivet Ministerrådet, der også udpeger hærchefen.

Part 21.

Det fremgår af dette afsnit, at den midlertidige forfatning kan ændres ved 2/3-dels flertal. Dette gør det relativt enkelt at ændre den midlertidige forfatning.